

Faktor yang Mempengaruhi Pemilihan Program Pengajian di IPTS: Kajian di Fakulti Pengurusan dan Muamalah, Kolej Universiti Islam Antrabangsa Selangor

NORAZNIDA HUSIN

Kolej Universiti Islam Antarabangsa Selangor
Bandar Seri Putra, Bangi, Selangor, Malaysia
noraznida@kuis.edu.my

SITI ZUBAIDAH MD NOR

Kolej Universiti Islam Antarabangsa Selangor
Bandar Seri Putra, Bangi, Selangor, Malaysia
zubaidahmdnor94@gmail.com

ABSTRAK

Kajian ini dijalankan untuk mengenalpasti faktor yang mempengaruhi pelajar dalam pemilihan program pengajian dan mengkaji hubungan di antara faktor dan pemilihan program pengajian di peringkat pengajian tinggi. Kajian ini dijalankan di Fakulti Pengurusan dan Muamalah (FPM), Kolej Universiti Islam Antarabangsa Selangor (KUIS) melibatkan 346 orang responden yang dipilih secara rawak. Antara faktor yang dikenalpasti adalah faktor minat, faktor keluarga dan faktor pasaran/peluang kerjaya. Data-data yang diperolehi dianalisis melalui komputer dengan menggunakan perisian *Statistical Package for Social Science (SPSS)* versi 16. Hasil kajian mendapati faktor pasaran/peluang kerjaya mempunyai hubungan yang positif terhadap pemilihan kursus pengajian yang ditunjukkan melalui nilai korelasi, $r = 0.718$ diikuti dengan faktor minat dan keluarga. Berdasarkan hasil kajian yang telah diperolehi beberapa cadangan kajian telah dikemukakan untuk pengkaji pada masa akan datang.

Kata kunci: Pemilihan Program Pengajian, Minat, Keluarga, Pasaran/Peluang Kerjaya

PENGENALAN

Universiti sebagai sebuah pusat pengajian tinggi memainkan peranan penting dalam menjana dan mencerna ilmu serta melahirkan para ilmuan yang progresif. Di Malaysia, terdapat dua jenis Institusi Pengajian Tinggi iaitu Intitusi Pengajian Tinggi Awam (IPTA) dan Intitusi Pengajian Tinggi Swasta (IPTS). Kebanyakkan program pengajian yang ditawarkan oleh IPTA dan IPTS diiktiraf oleh kerajaan Malaysia dan memenuhi keperluan masa kini serta bersesuaian dengan sosioekonomi Malaysia. Ini memberi pilihan kepada bakal graduan memilih kursus pengajian sama ada di IPTA mahupun di IPTS mengikut kelayakkannya akademik pelajar. Matlamat pendidikan Malaysia adalah untuk melahirkan masyarakat Malaysia yang berilmu dan berpengetahuan bagi mencapai kejayaan dalam kehidupan serta memberi sumbangan terhadap keharmonian dan kemakmuran masyarakat dan negara. Ini jelas menunjukkan bahawa pendidikan penting dalam pembentukan masyarakat yang berjaya (Kementerian Pelajaran Malaysia, 2012).

Kewujudan Institusi Pengajian Tinggi bagaikan “cendawan tumbuh selepas hujan” ini disebabkan lambakan pusat pengajian seperti universiti awam, universiti swasta, kolej-kolej

mahupun institusi kemahiran seperti kolej komuniti, politeknik, giatmara, dan sebagainya membuka peluang kepada pelajar memilih tempat pengajian mereka. Pemilihan program pengajian haruslah dilakukan dengan teliti supaya pelajar tidak tersalah langkah dalam memilih program pengajian di intitusi pengajian tinggi dalam menentukan kerjaya di masa hadapan.

Kolej Universiti Islam Antarabangsa Selangor (KUIS) merupakan sebuah institusi Pengajian Tinggi Islam milik penuh Majlis Agama Islam Selangor (MAIS) yang ditubuhkan di bawah akta IPTS 1996. Kolej Universiti Islam Antarabangsa Selangor (KUIS) merupakan IPTS yang terkemuka di Selangor yang menawarkan program pengajian di peringkat Asasi, Diploma, Ijazah Sarjana Muda, Sarjana dan Doktor Falsafah yang telah memenuhi perakuan Agensi Kelayakan Malaysia (MQA) merentasi pelbagai disiplin ilmu termasuk pengajian Islam, pengajian perniagaan, perbankan Islam, pendidikan, komunikasi, dan teknologi maklumat yang berdaya saing dan kompetitif. Di KUIS terdapat lima fakulti iaitu Fakulti Pengajian Peradaban Islam, Fakulti Syariah Undang-undang, Fakulti Pengurusan dan Muamalah, Fakulti Sains dan Teknologi Maklumat dan Fakulti Pendidikan. Seterusnya, KUIS melebarkan jaringan dan rangkaian MoU dan MoA dalam pembangunan akademik, penyelidikan dan inovasi sebagai sebuah institusi pendidikan tinggi Islam yang sentiasa relevan di peringkat nasional dan antarabangsa.

PENYATAAN MASALAH

KUIS merupakan salah satu intitusi pengajian tinggi swasta yang terdapat di Malaysia dan telah melahir graduan daripada pelbagai bidang pengajian. Visi utama KUIS adalah untuk memartabatkan KUIS sebagai sebuah intitusi pengajian tinggi Islam bertaraf dunia yang mencapai keredaan Allah s.w.t. KUIS turut menawarkan program pengajian yang setaraf dengan IPT yang terdapat di Malaysia, program yang ditawarkan kepada pelajar turut mendapat pengiktirafan daripada *Malaysia Qualification Agency (MQA)*.

Dalam kajian ini pengkaji ini mengetahui dilema yang dihadapi pelajar dalam memilih program pengajian dan faktor-faktor yang mempengaruhi pelajar dalam memilih program pengajian yang bakal menentukan masa depan pelajar itu sendiri. Selain itu, program pengajian yang ditawarkan oleh intitusi pengajian tinggi seharusnya bersesuaian dengan pasaran kerja semasa hal ini kerana lambakan dalam sesuatu bidang akan memberi kesan kepada pelajar kerana terpaksa bersaing untuk mendapatkan pekerjaan pada masa hadapan. Berikutkan kajian yang bakal dijalankan mendapat statistik bagi pelajar Fakulti Pengurusan dan Muamalah sesi II 2017 hingga 2018 berjumlah 3116 orang pelajar.

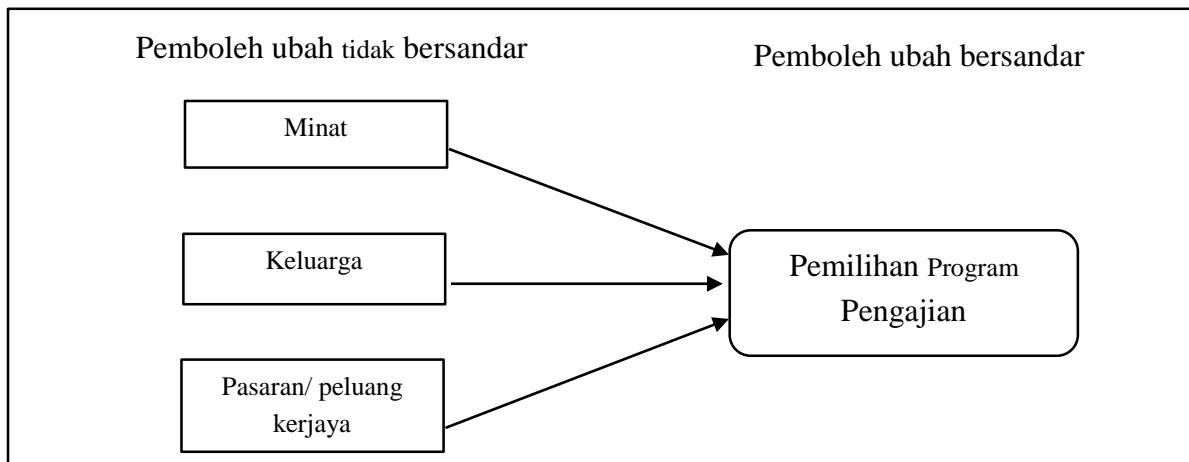
Justeru itu, kajian ini dijalankan adalah untuk mengetahui faktor yang mempengaruhi pelajar dalam pemilihan program pengajian mereka di KUIS sama ada faktor minat, faktor keluarga mahupun faktor pasaran/peluang kerjaya. Menurut kajian yang telah dijalankan oleh Yahya *et al.* (2007), didapati faktor-faktor yang mempengaruhi pemilihan kerjaya perguruan di kalangan pelajar tahun dua adalah faktor minat, faktor keluarga, faktor rakan sebaya dan faktor ganjaran.

KAJIAN LEPAS

Pelbagai kajian lepas telah dijalankan untuk mengkaji faktor yang mempengaruhi pelajar dalam pemilihan program pengajian terutama kepada individu yang baru melepas alam persekolahan. Kajian ini dijalankan bertujuan mengenalpasti faktor yang mempengaruhi pelajar Fakulti Pengurusan dan Muamalah dalam memilih kursus pengajian diperingkat diploma dan ijazah sarjana muda. Di dalam kajian ini, terdapat tiga faktor yang dikaji iaitu

faktor minat, keluarga dan pasaran/ peluang pekerjaan dalam pemilihan program pengajian oleh pelajar di Fakulti Pengurusan dan Muamalah, KUIS seperti Rajah 1.

Rajah 1: Kerangka Teori Kajian

Faktor Minat

Menurut Mohamad (2012), minat adalah dimaksudkan dengan kecenderungan, kesukaan atau keinginan pelajar untuk menguasai kursus-kursus di dalam program yang diikuti. Dengan kata lain, minat merujuk kepada darjah kesukaan atau ketidaksukaan pelajar terhadap kursus-kursus tersebut. Kesediaan, kesukaan, keinginan dan kecenderungan pelajar mengikuti pembelajaran yang meliputi sesi pembelajaran didalam kelas mahupun di luar kelas di kategori sebagai minat.

Minat memainkan peranan penting dalam menentukan kejayaan proses pembelajaran dan ianya mempengaruhi pencapaian seseorang pelajar itu. Menurut Nurdzifazura *et al.* (2014), menyatakan faktor minat mendorong pelajar memilih program kulinari di peringkat pengajian tinggi menunjukkan peratus tertinggi berbanding dengan peratus yang lain. Ini menunjukkan bahawa faktor minat lebih cenderung dalam pemilihan program di peringkat pengajian tinggi.

Menurut Derville (1979) dalam Mohd Daud (2008), minat adalah sesuatu yang lahir dari hati nurani seseorang individu itu. Oleh yang demikian, adalah penting bagi seseorang itu untuk meminati sesuatu yang hendak dilakukannya supaya dia tidak dalam keadaan terpaksa. Minat ialah satu faktor yang boleh mempengaruhi pembelajaran seseorang. Dalam proses pembelajaran, minat pelajar mempelajari sesuatu perkara itu akan menghasilkan pembelajaran yang berkesan dan boleh mencetuskan pencapaian seseorang pelajar.

Menurut Yahaya dan Ling (2008), minat ini menjadi pendorong utama pelajar melakukan sesuatu. Apabila guru berjaya merangsangkan minat pelajar terhadap pelajarannya, dengan sendirinya pelajar akan bermotivasi dan boleh belajar tanpa dipaksa. Seorang pelajar itu mestilah mempunyai minat yang tinggi dalam setiap bidang yang mereka ceburi. Ini akan memudahkan mereka untuk memberikan tumpuan yang sepenuhnya dalam bidang yang mereka ceburi.

Faktor Keluarga

Menurut Hishammudin & Baharin Abu (2010), ibu bapa merupakan kumpulan rujukan terpenting dikalangan anak-anak di dalam sistem kekeluargaan lebih-lebih lagi dalam pemilihan program pengajian yang dipilih oleh anak-anak. program yang di ikuti oleh anak-anak mereka bermanfaat serta menguntungkan pada masa hadapan.

Dalam kehidupan semasa, faktor sosioekonomi keluarga turut memberi kesan kepada pelajar dalam memilih bidang pengajian. Antara bentuk sosioekonomi yang berkaitan ialah taraf pendidikan ibu bapa, pekerjaan ibu bapa dan saiz keluarga (Looker & Lowe 2001). Menurut Fazliana Othman (2006), pendidikan ibu bapa merupakan salah satu elemen penting kepada status sosioekonomi kerana ibu bapa yang mempunyai pendidikan yang baik akan bersikap lebih prihatin terhadap pelajaran anak-anak mereka. Ini menunjukkan bahawa pemilihan program pengajian juga dipengaruhi oleh faktor keluarga.

Faktor Pasaran/ Peluang Kerjaya

Menurut kajian yang telah dilakukan oleh Norbahiah *et al.* (2012), dalam kajian beliau, seperti yang diketahui bidang pengajian merupakan penentu kepada laluan kerjaya seseorang pada masa hadapan. Pemilihan kerjaya merupakan satu proses yang berterusan dan melibatkan perancangan yang sentiasa berubah mengikut keperluan dan situasi mendorong individu untuk menentukan pilihan kerjaya yang di ingini (Olsson 2002). Universiti yang diiktiraf (akreditasi) adalah antara universiti yang menjadi pilihan pelajar, ia selari dengan pandangan Abdul Rahim *et al.* (2005) bahawa pelajar mengutamakan kualiti sesebuah universiti dan pengiktirafan oleh badan-badan akreditasi bagi menjamin kemudahan pasaran, kebolehpasaran dan masa depan mereka setelah tamat pengajian. Ia menjadi salah satu tarikan pelajar untuk memilih sesebuah institusi pengajian tinggi.

Menurut kajian Abd Hair (2012) yang dijalankan ke atas pelajar antarabangsa di Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM) mendapati faktor yang mempengaruhi pelajar antarabangsa untuk melanjutkan pelajaran di sini adalah keupayaan institusi tersebut menyediakan keperluan dan program pengajian tersebut memenuhi kehendak pasaran selepas tamat pengajian kelak.

Menurut Kementerian Pendidikan Malaysia (2012), transformasi pendidikan teknik dan vokasional bermula pada tahun 2011 yang bertujuan melahirkan pelajar yang kebolehpasaran seiring dengan langkah menuju negara maju. Dalam Model Baru Ekonomi yang diumumkan oleh Perdana Menteri, Dato' Sri Mohd Najib Tun Abdul Razak, antara faktor kritikal bagi menentukan pencapaian kemajuan dan kemakmuran masa depan negara Malaysia adalah melalui kejayaan melahirkan modal insan yang berkeupayaan untuk berinovasi dan meneroka bidang baru bagi menjana kekayaan Malaysia.

Pemilihan Kursus

Perkembangan pendidikan yang pesat di negara ini telah membuka banyak peluang dan ruang kepada pelajar-pelajar lepasan SPM dan STPM untuk menyambung pengajian ke peringkat yang lebih tinggi sama ada di IPTA atau IPTS. Proses membuat pemilihan tempat dan kursus pengajian juga menjadi semakin sukar kerana semua Institut Pengajian Tinggi (IPT) ini menawarkan pelbagai pilihan program berkualiti dan berdaya saing yang bertujuan menarik perhatian pelajar (Nadzri Mohamad & Abu Othman Md. Tap, 2002).

Universiti yang diiktiraf antara universiti yang menjadi pilihan pelajar, ia selari dengan pandangan Yuzainee *et al.* (2011), bahawa pelajar mengutamakan kualiti sesebuah universiti dan pengiktirafan oleh badan-badan akreditasi bagi menjamin kebolehpasaran. Pemilihan universiti juga amat berkait rapat dengan kursus yang akan diikuti oleh pelajar bagi mencapai cita-cita mereka. Ia perlu kepada persediaan dan perancangan rapi terutama dalam mendapatkan maklumat berkenaan bidang kerjaya yang boleh diceburi selepas tamat pengajian. Ketepatan pemilihan kursus pengajian berkait rapat dengan maklumat yang diperolehi oleh seseorang tentang sesuatu kerjaya. Pemilihan ini juga boleh digambarkan

menerusi pemilihan pelajar terhadap bidang pengajian dan pusat pengajian tinggi tertentu (Nadzri M et al 2002).

Selain itu, kesilapan dalam memilih kursus pengajian dan pusat pengajian boleh memberi kesan kepada pengajian dan masa depan pelajar. Mereka mungkin menghadapi tekanan akibat persaingan dengan rakan-rakan sebaya di universiti, tidak dapat menyesuaikan diri dengan suasana persekitaran, lokasi universiti yang jauh dari keluarga atau kursus pengajian bukan pilihan dan keutamaan pelajar. Oleh itu, pelajar seharusnya mengambil kira semua aspek dalam membuat pemilihan program pengajian di peringkat tinggi.

METODOLOGI KAJIAN

Populasi pelajar di Fakulti Pengurusan dan Muamalah ialah 3116 orang. Responden yang terlibat dalam kajian ini adalah seramai 346 orang responden (Menurut jadual Krejcie & Morgan, 1970) yang dipilih secara rawak melibatkan pelajar diploma dan ijazah sarjana muda tahun 1 hingga 4 di Fakulti Pengurusan dan Muamalah. Kaedah yang digunakan dalam kajian ini ialah kuantitatif dengan menggunakan borang soal selidik sebagai instrumen utama. Soal selidik ini mengandungi tiga bahagian yang mengkehendaki responden untuk menjawab soalan berdasarkan skala Likert iaitu Sangat Tidak Setuju (1), Tidak Setuju (2), Tidak Pasti (3), Setuju (4) dan Sangat Setuju (5). Borang soal selidik terbahagi kepada dua bahagian iaitu bahagian A dan B. Bahagian A terdiri daripada maklumat demografi manakala bahagian B pula terdiri daripada faktor yang mempengaruhi pelajar dalam pemilihan program di institusi pengajian tinggi. Data yang dikumpul seterusnya dianalisis dengan menggunakan perisian IBM SPSS Statistik dengan kaedah analisis deskriptif min dan korelasi pearson. Kaedah analisis deskriptif min digunakan adalah untuk mengetahui faktor yang mempengaruhi pemilihan program melalui nilai skor min yang tinggi. Manakala, kaedah analisis korelasi pearson digunakan adalah untuk mengkaji hubungan di antara faktor yang mempengaruhi pemilihan pengajian di FPM, KUIS.

HASIL KAJIAN DAN PERBINCANGAN

Kajian ini akan menghuraikan secara terperinci tentang demografi responden dari segi jantina, umur, peringkat pengajian, tahap perkahwinan, dan tahun pengajian. Dapatkan kajian juga menunjukkan analisis deskriptif skor min dan analisis korelasi pearson. Berdasarkan Jadual 1 menunjukkan demografi responden yang merangkumi jantina, umur, peringkat pengajian, taraf perkahwinan dan taraf pengajian.

Jadual 1: Analisis Demografi Responden

Bil	Latar belakang responden	Item	Kekerapan (f)	Peratusan (%)
1.	Jantina	Lelaki	125	36.1
		Perempuan	221	63.9
		Jumlah	346	100
2.	Umur	18-20 tahun	44	12.7
		21-23 tahun	155	44.8
		24-26 tahun	141	40.8
		27 ke atas	6	1.7
		Jumlah	346	100
3.	Peringkat pengajian	Diploma	42	12.1
		Ijazah Sarjana	304	87.9
		Muda	346	100
		Jumlah		
4.	Taraf perkahwinan	Bujang	306	88.4
		Berkahwin	40	11.6
		Jumlah	346	100
5.	Tahun pengajian	Tahun 1	24	6.9
		Tahun 2	51	14.7
		Tahun 3	158	45.7
		Tahun 4	113	32.7
		Jumlah	346	100

Analisis Deskriptif Min

Jadual 2: Analisis deskriptif min bagi pembolehubah bersandar dan tidak bersandar

Pembolehubah	Bilangan soalan	Min	Tahap
Pemilihan Program	10	4.12	Tinggi
Faktor minat	10	4.00	Tinggi
Faktor keluarga	10	3.37	Sederhana
Faktor pasaran/peluang kerjaya	8	4.17	Tinggi

Merujuk kepada Jadual 2, pemilihan program merupakan pemboleh ubat bersandar, manakala faktor minat, faktor keluarga dan faktor pasaran/peluang kerjaya merupakan pemboleh ubah tidak bersandar. Pengelasan tahap skor min adalah berdasarkan Muhammad Najib (2003) Hasil analisis deskriptif min bagi pembolehubah bersandar iaitu pemilihan program pengajian di Fakulti Pengurusan dan Muamalah, KUIS berada pada tahap tinggi dengan purata nilai min sebanyak 4.12. Dapatkan kajian mendapati faktor yang tertinggi adalah faktor pasaran/peluang kerjaya yang berada pada tahap tinggi dengan purata nilai min 4.17 dan diikuti faktor minat dengan nilai purata min 4.00. seterusnya faktor keluarga berada pada tahap sederhana dengan nilai purata min 3.37. Menurut kajian yang dijalankan oleh Mohd Ridzuan, *et al.* (2017), faktor peluang kerjaya menunjukkan purata nilai min pada tahap yang tinggi iaitu 4.50.

Analisis Ujian Korelasi Pearson

Kaedah korelasi Pearson digunakan dalam kajian bertujuan untuk mengkaji kekuatan hubungan di antara faktor yang mempengaruhi pemilihan program pengajian di institusi pengajian tinggi. Jadual 3 menunjukkan tahap hubungan terhadap nilai pekali korelasi yang akan digunakan di dalam kajian ini.

Jadual 3: Analisis korelasi Pearson

Nilai pekali korelasi	Tahap hubungan
0.90-0.99	Sangat tinggi
0.70-0.89	Tinggi
0.40-0.69	Sederhana
0.00-0.30	Rendah

Sumber *Collis et al* , (2009)

Jadual 4 menunjukkan dapatan nilai korelasi bagi setiap pemboleh ubah bersandar dan tidak bersandar. Dapatkan mendapat faktor minat, keluarga dan pasaran atau peluang kerjaya mempunyai hubungan yang positif terhadap pemilihan program di Fakulti Pengurusan dan Muamalah, KUIS. Faktor pasaran/peluang kerjaya menunjukkan nilai pekali korelasi yang tinggi iaitu $r = 0.718$ dengan nilai signifikan 0.00 diikuti dengan faktor minat menunjukkan nilai pekali korelasi, $r = 0.680$ dan nilai signifikan 0.00 dan faktor keluarga dengan nilai pekali korelasi, $r = 0.276$ dan nilai signifikan 0.00.

Jadual 4: Analisis Korelasi Pearson

Faktor	Nilai korelasi	Nilai signifikan
Faktor Minat	0.680**	0.00
Faktor Keluarga	0.276**	0.00
Faktor Pasaran/Peluang Kerjaya	0.718**	0.00

Hipotesis Kajian

Hipotesis 1: Faktor minat mempunyai hubungan yang signifikan terhadap pemilihan program pengajian

Dapatkan kajian menunjukkan pembolehubah tidak bersandar yang pertama iaitu faktor minat menunjukkan bahawa nilai signifikannya berada pada tahap 0.00. manakala nilai korelasi berada dalam tahap sederhana iaitu 0.680 . Ini menunjukkan bahawa terhadap hubungan positif yang sederhana di antara faktor minat dengan pemilihan program pengajian di kalangan pelajar Fakulti Pengurusan dan Muamalah, KUIS. Ini menjelaskan faktor minat merupakan faktor yang mempengaruhi pelajar membuat keputusan memilih sesuatu kursus pengajian. Pernyataan ini turut disokong oleh Azizi Yahya, *et al* (2011) hasil kajian yang telah dijalankan mendapati faktor minat berada pada tahap rendah iaitu nilai pekali $r = 0.114$ dan signifikannya 0.087. Faktor minat mempunyai hubungan yang positif dengan pemilihan kursus pengajian.

Hipotesis 2: Faktor keluarga mempunyai hubungan yang signifikan dengan pemilihan program pengajian

Dapatan kajian menunjukkan pembolehubah tidak bersandar yang kedua ialah faktor keluarga menunjukkan nilai signifikan berada pada tahap 0.00. Manakala nilai korelasi berada dalam tahap rendah iaitu 0.276. Ini menunjukkan faktor keluarga dengan pemilihan kursus pengajian di kalangan pelajar Fakulti Pengurusan dan Muamalah, KUIS. Pernyataan kajian ini turut disokong oleh Lau Sear Haur (2009), faktor keluarga mempengaruhi pemilihan kursus pengajian dalam kalangan pelajar iaitu berada pada tahap rendah dengan nilai pekali $r = 0.16$ dan nilai signifikan 0.01. Ini bermakna faktor keluarga mempunyai pengaruh positif yang rendah dalam mempengaruhi pelajar membuat keputusan memilih program pengajian di IPT.

Hipotesis 3: Faktor pasaran/peluang kerjaya mempunyai hubungan yang signifikan dengan pemilihan program pengajian

Dapatan kajian menunjukkan pembolehubah tidak bersandar yang ketiga iaitu faktor pasaran/peluang kerjaya menunjukkan nilai signifikannya berada pada tahap 0.000 manakala nilai korelasi berada pada tahap tinggi pada 0.718. ini menunjukkan terdapat hubungan positif yang tinggi di antara faktor keluarga dengan pemilihan program pengajian dalam kalangan pelajar Fakulti Pengurusan dan Muamalah, KUIS. Ini jelas menunjukkan faktor pasaran/peluang kerjaya merupakan faktor utama dalam mempengaruhi pelajar dalam membuat keputusan memilih sesuatu kursus pengajian.

Pernyataan ini turut disokong oleh Loren Agrey, *et al* (2014), hasil kajian yang dijalankan beliau mendapati faktor peluang kerjaya merupakan faktor tertinggi dengan nilai pekali $r = 0.602$. Pernyataan ini turut disokong oleh Nudzifazura (2014), hasil kajian beliau mendapati purata keseluruhan pelajar bersetuju bahawa faktor kerjaya mendorong mereka dalam memilih program pengajian.

KESIMPULAN

Faktor minat, keluarga dan pasaran atau peluang kerjaya merupakan faktor yang mempengaruhi pelajar Fakulti Pengurusan dan Muamalah, KUIS dalam memilih program pengajian di KUIS. Hasil kajian mendapati pelajar membuat keputusan dalam pemilihan program pengajian dengan menilai faktor pasaran/peluang kerjaya dan faktor minat sebelum membuat keputusan. Oleh itu, diharapkan pada masa akan datang dapat melanjutkan kajian kepada aspek yang lebih mendalam serta terperinci seperti menjalankan kajian dalam skop yang lebih besar, membuat kajian di pelbagai institusi pengajian tinggi swasta serta membuat perbandingan hasil dapatan dari pelbagai institusi pengajian tinggi swasta.

RUJUKAN

- Abdul, R., Romle, Ilias, S. & Razli, A. (2005). Emerging new challenges on service quality in higher learning institution: The case of UUM. *Proceeding 2005 National Conference on Tertiary Education: Malaysian Academic Integrity In Facing New Challenges*, 26-28 July 2005, UiTM Shah Alam, Selangor, Malaysia.
- Baharin, A., & Fatimah, N. A. A. (2010). Faktor-faktor yang mendorong guru pelatih Fakulti Pendidikan memilih bidang perguruan. <http://eprints.utm.my/10709>

- Daud, M. R. (2008). Pendidikan vokasional pada perspektif pelajar orang asli di empat buah Sekolah Menengah Kebangsaan dalam daerah Rompin, Pahang. UTM.
- Fazliana, O. (2006). Hubungan status sosio ekonomi keluarga dengan pencapaian pelajar bumiputra dalam matapelajaran Matematik di dua buah Sekolah Daerah Johor Baharu. UTM. 91 pages.
- Kementerian Pelajaran Malaysia. (2012). Laporan awal pelan pembangunan pendidikan Malaysia 2013 – 2025. Dicapai pada Disember 16, 2012, dari <http://www.moe.edu.my/btp/wp-content/uploads/2012/Blueprint/Preliminary Blueprint-BM.pdf>.
- Nadzri, M., & Abu, O. M. T. (2002). Keutamaan pemilihan bidang dan tempat pengajian: pendekatan konjoin kabur. Jurnal Teknologi Maklumat Dan Sains Kuantitatif. UITM Press.
- Nurdzifazura, D., & Emlyzatul, N. R. (2015). Faktor-faktor yang mendorong pelajar memilih program kulinari di Kolej Komuniti Nibong Tebal, Pulau Pinang. Seminar Penyelidikan Kolej Komuniti Zon Utara, 1-14.
- Norbahiah, M., & Sarifah, N. (2012). Pengaruh gender terhadap pemilihan program pengajian kejuruteraan dalam kalangan pelajar matrikulasi di Malaysia (The influence of gender towards Malaysia matriculation student's decision in choosing engineering course). Jurnal Pendidikan Malaysia. 37(2) 29-34.
- Olsson, B. (2002). Breaking the boundaries of careers. A study of the mobility effects of a program for career counselling. Kertas pembentangan dalam 14th annual meeting of the society for advancement of socio-economics, Minnesota: 27–30 Jun 2002. <http://www.sase.org/conf2002.papers.f002.olsson.pdf>. [31.3.2005].
- Yahaya, A. & Ling, H. C. (2008). Persepsi pelajar tingkatan 4 terhadap keberkesanan kelas tambahan di Sekolah. Kajian kes Fakulti Pendidikan: UTM Johor.
- Yahya, B. & Khodijah, H. (2007). Faktor-faktor yang mempengaruhi pemilihan kerjaya perguruan di kalangan pelajar. UTM.
- Yuzainee, A. R., Fadhilah, B., & Faridah. (2011). Faktor yang mempengaruhi pelajar dalam memilih universiti: Kajian kes. *Prosiding Ist International Symposium on Condusive Learning Environment for Smart School 2011*.